

РЕЦЕНЗИЯ

От

Проф. Д-р Росен Стоянов Димов, д.м., FRCS

Катедра „Специална хирургия”, външен член на Научното жури на база заповед N° РД - 26 - 197/23.01. 2026 г. на основание на чл.32, ал.3 от Правилник за развитие на академичния състав в УМБАЛСМ "Н.И.ПИРОГОВ" ЕАД, във връзка с чл. 16, ал.3, т.13 от Правилник за устройството, дейността и вътрешният ред на „УМБАЛСМ Н.И.Пирогов" ЕАД - гр. София, съгласно решение на Научен съвет с протокол N° НД-01-01/14.01.2026 г. на изпълнителния директор д-р Валентин Димитров,

На

д-р Катя Тодорова Тодорова, докторант в самостоятелна форма на обучение, отчислена с право на защита със Заповед N ° РД-26-2302/27.10.2025 г. по научна специалност " Обща хирургия ":

Тема: **„Сравнително проучване върху възможностите за лечение на ингвинална херния**

със стандартна трипортова и тотална екстраперитонеална пластика през един кожен разрез“

Научни ръководители: Доц. Теодор Атанасов, дм, доц. Стоян Сопотенски, дм

ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА И ДОКТОРАНТА

Представеният комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав в УМБАЛСМ "Н.И.ПИРОГОВ" ЕАД, във връзка с чл. 16, ал.3, т.13 от Правилник за устройството, дейността и вътрешният ред на „УМБАЛСМ Н.И.Пирогов" и включва следните документи:

- Дисертационен труд –на електронен формат (PDF).
- Автореферат – в електронен формат (PDF).
- Творческа автобиография – европейски формат.
- Диплома за висше образование.
- Свидетелство за придобита специалност.
- Заповед за избор на научно жури.
- Публикационна активност.
- Диплома за средно образование.
- Декларация конфликт на интереси.
- Декларация за доходи.

Докторантът е приложил три публикации по темата на научния труд.

1.Atanassov T, Sergeev S, Todorova K, Tsvetanov A. Robotic TAPP inguinal hernia repair: first case in Bulgaria. Bulg Soc Med Sci J. 2023;1:37.

2. К. Тодорова, Т. Атанасов, Т. Вретенарова, Н. Цветанов Качество на живот след хирургично лечение на ингвинална херния: значение, скали и клинично приложение, Хирургия, 2026,

3. Katya Todorova, Teodor Atanassov, Teodora Vretenarova, Alexandar Todorov, Bogdan Dimov Feasibility of LESS TEP inguinal hernia repair without general anesthesia: a technical note and initial experience. Bulg Soc Med Sci J. 2026

Както и други публикации:

1. Atanassov T, Todorova K, Tsvetanov A. First case of robotic-assisted bariatric surgery in Bulgaria: robotic-assisted sleeve gastrectomy. Bulg Soc Med Sci J. 2023;3:233.

2. Atanasov TD, Todorova KT, Tsvetanov AI. Spontaneous retroperitoneal hematoma in COVID-19 patients: a case series. Int Surg J. 2022;9(7):2345–2349. doi:10.18203/2349-2902.isj20221902

3. Атанасов Т., Тодорова К., Цветанов А., Врачански Д. Усложнения при дивертикулоза на йеюнума. Спешна медицина. 2023;26(1):27.

4. Vretenarova T, Atanassov T, Todorova K (2025) Surgery – from the barber- surgeon era to modern times. Bulgarian Society of Medical Sciences Journal 7: e153453.

Д-р Катя Тодорова е родена на 24. 08. 1992 г. в град София, България. Завършва националната природо-математическа гимназия „Акад. Л. Чакалов“, София. Завършва Медицински университет София през 2018 г. От 2014 до 2016 г. е доброволец в Спешно отделение на ВМА София. През 2016 год. работи в Клиника по онкология на УМБАЛ „Софиямед“. От началото на 2017 г. е част от екипа на Клиника по хирургия на УМБАЛ „Софиямед“, като през 2018 г. започва специализация по обща хирургия. Професионалните й интереси са насочени към миниинвазивните методи за лечение на хернии на коремната стена – ингвинални, пъпни, постоперативни; лапароскопска колоректална хирургия при доброкачествени и злокачествени заболявания, лапароскопска хирургия за лечение на злокачествени и доброкачествени заболявания на стомаха, хиатални хернии и гастроэзофагеалната рефлуксна болест.

ОБЕМ И СТРУКТУРА

Дисертационният труд на д-р Катя Тодорова е написан на 186 стандартни машинописни страници и е онагледен с 20 таблици и 19 фигури. Библиографията съдържа 380 литературни източника. Структурата на дисертацията е както следва: Въведение 3 страница, Литературен обзор 62 страници, Цел и задачи 1 страница, Материал и методи 18 страници, Резултати 18 страници, Обсъждане 31 страници, Заключение 2 страници, Изводи 4 страници, Приноси 1 страница, Приложения 3 страници, Публикации по темата 1 страница, Книгопис 38 страници.

Дисертационния труд е одобрен и насочен за официална защита.

ТЕМАТА на дисертационния труд е актуална, тъй като касае един от важните проблеми в съвременната хирургия, а именно лечението на херниалните дефекти и в частност на ингвиналните хернии, които са една от най-често срещаните патологии в елективната хирургична практика. През последните години тенденцията в съвременната хирургична практика е насочена към миниинвазивните и scarless процедурите. Тази добре описана и с добри резултати метода покрива и двете нужди на съвременната практика.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Целта на дисертационния труд е точно и ясно формулирана, като оценявам високо решението на докторанта да представи и съпостави чрез сравнителен анализ два минимално инвазивни хирургични подхода за лечение на ингвинална херния, а именно стандартна трипортова лапароскопска тотално екстраперитонеална херниопластика (TEP) и модифицираната техника LESS-TEP, отново трипортова но осъществена през един кожен разрез. За изпълнение на поставената цел, докторантът си поставя и шест задачи:

Да се изследват и сравнят демографските и клинични характеристики на пациентите (пол, възраст, индекс на телесна маса, ASA клас), подложени на двата хирургични подхода.

Да се анализират основните интраоперативни показатели, включително продължителност на операцията, технически особености и честота на конверсиите.

Да се оценят ранните следоперативни резултати – постоперативна болка, болничен престой, време до възстановяване на обичайната активност и ранни усложнения.

Да се проследят късните резултати от лечението – рецидиви, хронична слабинна болка, козметичен ефект и удовлетвореност на пациентите.

Да се сравни честотата и спектърът на следоперативните усложнения между двете оперативни техники.

Да се съпоставят получените данни с наличните в научната литература резултати и да се формулират практически препоръки относно избора на хирургичен метод за лечение на ингвинални хернии.

ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР

Литературният обзор заема 62 страници и е достатъчно подробен, дори прекомерно обстоен, надхвърля приетите пропорции за дисертационните трудове, но предвид важността и задълбочеността на проблема и неговото представяне е необходимо. В него са изложени, както исторически данни описващи развитието на ингвиналните херниопластика, така и анатомичните особености и корелацията им с оперативната техника при мининвазивните намеси, кривата на обучение касаеща този вид интервенции, както и вида и обосновката за избор на протезен материал. Не са подминати и възможните различни компликации съпътстващи всяка оперативна намеса, като тук подробно са описани освен стандартните такива, до специфичните касаещи инфектирането на платното, както и една много неприятна и трудно лечима последица касаеща хроничната болка и опциите за нейното третиране. Засегнат е и един дискутабилен въпрос в научните среди, а именно влиянието на преперитонеалните пластики върху мъжката фертилност и тестикуларната функция, както и някои особености при осъществяване на лапароскопски ингвинални херниопластики при жени. В края на литературния обзор подробно е разгледан и един от важните фактори, а именно икономическия и съотношението цена ефективност широко дискутирана през последния век.

Като обобщение обзорът е балансиран, информативен, изчерпателен и показва добро познаване от докторанта на литературата свързана с тематиката на дисертацията.

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ НА ПРОУЧВАНЕТО

Настоящото проучване представлява изследване на пациенти с ингвинална херния. Мястото на наблюдение е Клиника по Хирургия на УМБАЛ „Софиямед“, гр. София, а времето на наблюдение – периодът от януари 2020 г. до октомври 2020

г. Изследваният клиничен контингент включва 200 участници, от които 185 са мъже и 15 – жени. Видът на херниалните дефекти е определен според класификацията на Европейското херниално дружество (EHS). Осъществено е проспективно двойно сляпо рандомизирано проучване върху 200 пациенти с диагноза „ингвинална херния“, на възраст от 18 до 92 години. Пациентите са разделени на две групи: група I (LESS-TEP), включваща 100 болни (50 %) и група II (Стандартна TEP техника с 3 порта) с 100 болни (50 %). Като всички пациенти са подписали информирано съгласие за участие в проучването.

Методологията на проучването е описана подробно. Данните са въведени и обработени със статистическия софтуер JASP, като са приложени следните статистически методи: *Дескриптивен анализ, Вариационен анализ, Графичен анализ, Алтернативен анализ, Тест χ^2 и екзактен тест на Фишер, Непараметричен тест на Ман-Уитни, Бинарна логистична регресия*.

РЕЗУЛТАТИ

Резултатите следват строго хода на поставените задачи. Дескриптивна статистика на клиничните показатели представя обобщен анализ на основни параметри, характеризиращи оперативния процес и постоперативното възстановяване на пациентите. Чрез изследване на количествени и качествени променливи, този дял от анализа предоставя емпирична основа за разбиране на клиничното протичане на интервенциите, както и на потенциални рискове или предимства, свързани с различни оперативни подходи. Разгледани и обсъдени са и други важни показатели, като оперативно време, необходимост от сутуриране на перитонеума, необходимост от поставяне на дренаж, необходимост от конверсия, интра и постоперативни усложнения, постоперативна болка, удовлетвореност на пациентите, козметични резултати, вид на хернията, предходни оперативни намеси, както и взаимовръзката между пол, възраст, ASA score, BMI на пациентите. Получените резултати са добре онагледени графично и таблично.

ОБСЪЖДАНЕ

В обсъждането Д-р Тодорова сравнява получените резултати от дисертационния труд с тези на водещи чуждестранни автори, като представя задълбочени разсъждения и заключения. Направена е вярна съпоставка с резултатите на различни автори и са потърсени логични обяснения по отношение сигнификантните различия и прилики на собствените данни с тези цитирани в литературата, като постигнатите резултати са съпоставими с тези от други подобни проучвания осъществени във високоспециализирани центрове.

Направени са достатъчно изводи, които напълно изчерпват поставените задачи и кореспондират с получените резултати и направеното обсъждане. Те са много добре представени, следват в пълна степен от научните анализи в дисертацията и показват много добра научна стойност и значимост на изследователската дейност на автора. В дисертацията са постигнати категорични и стойностни резултати.

ПРЕЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ И ЛИЧНИЯ ПРИНОС НА ДОКТОРАНТА

В раздела приноси авторът е приложил няколко приноса с оригинален и потвърдителен характер.

Авторът има три публикации по темата, като все още липсват цитирания на тези статии от други автори.

АВТОРЕФЕРАТ

Авторефератът е с много добро качество и напълно съответства по съдържание на дисертацията. Същият е направен според изискванията и отразява основните резултати, постигнати в проучването.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа важни научни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилник за развитие на академичния състав в УМБАЛСМ "Н.И.ПИРОГОВ" ЕАД, - гр.

Дисертационният труд показва, че докторантът Д-р Катя Тодорова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Обща хирургия“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор' на Д-р Катя Тодорова в докторска програма по „Обща хирургия“

09.04.2026

Пловдив

.....
Проф.Д-р,Росен Димов,д.м.FRCS